

Asia: TEM/635/03.01.01/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi ydinenergiain ja turvallisuuslainsäädännön muuttamisesta

Yleiset asiat

Yleisnäkemykset hallituksen esityksen sisällöstä

-

Näkemyksiä esityksen vaikutuksista

-

Pykäläkohtaiset näkemykset

3 § Määritelmät ja 7 § Turva- ja valmiusjärjestelyt ja muut niihin verrattavat järjestelyt

-

7 g § Käytöstä poistaminen

STUK esittää, että pykälän päivityksessä selkeytetään sitä, että rakentamisluvan alaisen toiminnan kestäessä ei ole tarpeen edellyttää käytöstäpoistosuunnitelman päivitystä.

Rakentamislupahakemuksen yhteydessä toimitettava käytöstäpoistosuunnitelma on luonteeltaan alustava ja saattaa perustua referenssilaitoksiin eikä sitä ole tarpeen päivittää aiemmin kuin käyttölupahakemusta varten. Käyttölupahakemuksen yhteydessä toimitettava käytöstäpoistosuunnitelma vastaa rakennettua laitosta, ja sen perusteella voidaan kiinnittää mm. jätehuoltovelvollisen vastuumäärät. Kuuden vuoden päivitysvälin olisi hyvä alkaa laitoksen käyttöluvan alkamisesta.

STUK esittää myös, että käytöstäpoistosuunnitelman kuuden vuoden päivitysväliä käytöstäpoistoluvan alaisen toiminnan aikana harkittaisiin muutettavaksi. Välittömän käytöstäpoiston aikana laitoksen tila muuttuu jatkuvasti, eikä kuuden vuoden välein päivitettävä suunnitelma välttämättä tuota suurta lisäarvoa. Käytöstäpoistolupa sisältää valvonnan kannalta keskeiset instrumentit, joilla viranomaiset saavat tarvitsemansa tiedot välittömän käytöstäpoiston aikana silloin, kun niitä tarvitaan. Viivästettyyn käytöstäpoistoon liittyvän valvotun säilytyksen aikana taas laitoksen tilassa taas ei tapahdu muita merkittäviä muutoksia kuin ikääntymistä, jota seurataan

ikäntymisen hallintaohjelmalla. Kansainvälistä käytöstäpoistokokemusta tulee kertymään suomalaisten käytöstäpoistohankkeiden aikana merkittävästi mutta sen huomioimiseen suunnitelmissa ei tarvita kuuden vuoden väliä. STUK esittää harkittavaksi, että käytöstäpoistoluvan aikana käytöstäpoistosuunnitelman päivitys voitaisiin esimerkiksi kytkeä laitoksen määräaikaisiin turvallisuusarviointeihin tai jaksottaa muuten pidemmäksi huomioiden taloudelliseen varautumiseen liittyvät jaksotukset.

STUKilla ei ole huomautettavaa esitettyyn käytöstäpoistosuunnitelman hyväksyvän viranomaisen muuttamiseen. On johdonmukaista, että käytöstäpoistosuunnitelma hyväksytään lupaviranomaisessa, varsinkin kun huomioidaan sen yhteys ministeriön vastuualueelle kuuluvaan taloudelliseen varautumiseen.

7 i § Henkilöstö

STUK kiinnittää huomiota siihen, että momentin alkuosasta poiketen turvallisuus selvitys ei momentin loppuosan mukaan koskisi myös luvanhakijaa, kyseessä lienee kirjoitusvirhe.

7 l § Turvajärjestelyt

STUK esittää pykälän perustelujen ja/tai sen täsmentämistä siten, että luvanhaltijan vastuun (1 mom) suhde riskien ja suojaustarpeiden arvioimiseen (2 mom) on selvästi ilmaistu.

7 m § Turvahenkilöt

STUK esittää, että pykälän 2 momentin toiseksi viimeisessä virkkeessä viitattaisiin varastointiin esim. "kuljetuksessa ja siihen liittyvässä tilapäisessä varastoinnissa".

STUK esittää pykälän 4 momentin viimeistä virkettä täsmennettäväksi siten, että sana "asussa" korvattaisiin sanoilla "asujen ja niissä".

7 n § Turvahenkilön tehtävissä noudatettavat periaatteet sekä toimivaltuudet

STUK esittää, että pykälässä ja/tai sen perusteluissa täsmennetään FIR1:n osalta toimivaltuuksia kattamaan myös piha-alueen, jossa tullaan säilyttämään esim. purkujätettä ja käyttämään käytetyn ydinpolttoaineen siirtotoimenpiteisiin.

7 o § Turvaohjesääntö

STUK esittää, että pykälän 2 momentin osalta selvennettäisiin sitä, onko kyse organisaatiota vai henkilöitä koskevista tiedoista. STUK esittää myös, että momenttiin lisättäisiin sana "ydinlaitoksen" seuraavasti: "6) ydinlaitoksen, sekä ydinaineiden ja ydinjätteiden kuljetuksen turvaamisesta" sekä perusteluissa tarkennettaisiin, että turvaamisella tarkoitetaan sekä fyysisiltä hyökkäyksiltä että kyberhyökkäyksiltä turvaamista.

Ks. myös kohta 7 s § terminologian osalta.

7 s § Turvatarkastus ja päihdetestaus

STUK esittää, että pykälissä käytettäisiin yhdenmukaisesti termiä "turvatarkastus" (välillä esiintyy sana "turvallisuustarkastus").

7 t § Voimakeinojen käyttö ja tapahtumailmoitus

STUK kiinnittää huomiota siihen, että tapahtumailmoitus voitaisiin laatia myös muista turvahenkilön toimenpiteisiin johtaneista tapahtumista, kuin kiinniotto- ja voimankäyttötilanteista tai lennokin kulkuun puuttumisesta.

7 u § Voimankäyttövälineet

-

7 v § Lennokin ja miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen

-

7 w § Terveystarkastukset ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus

-

23 § Lupahakemuksen käsitteleminen

-

Turvallisuusselvityslain 21 § Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

-

Muut kommentit

Lausunnonantajan muut kommentit esitykseen liittyen

-

Tiippana Petteri
Säteilyturvakeskus

Andersin Mari
Säteilyturvakeskus